

u

Karel Novák, *Hrdelní tresty uložené mimořádnými lidovými soudy v Plzni a Klatovech v letech 1945 až 1947. Posudek na rigorózní práci, 218 stran.*

Předložená rigorózní práce se zabývá, jak již název napovídá, problematikou hrdelních trestů uložených mimořádnými lidovými soudy v Plzni a Klatovech v letech 1945 až 1947. Z hlediska výběru tématu se jedná o něco, co v odborné literatuře postrádá systematické zpracování, a proto je nutné ocenit autorovu snahu o sepsání takto uceleného textu, jakkoli se muselo jednat o obtížný úkol, kdy místy šlo o „nepěkné“ čtení, ať se již jednalo o násilné zločiny nebo o popis činnosti např. udavačů. Další věc, kterou musím ocenit, se týká velmi dobře zpracovaného úvodu, kde autor správně stanovil cíle své práce, nastínil její strukturu a především provedl velmi podrobné zhodnocení pramenů a odborné literatury, což svědčí o jeho erudici a o znalosti „terénu“.

Z hlediska hlavní části práce autor dle mého názoru zvolil strukturu, proti níž nelze mít námítky. Rozhodl se po úvodní kapitole, věnované vcelku logicky retribučnímu soudnictví a mimořádným lidovým soudům v Plzni a Klatovech, typizovat kategorie zločinců, kteří se před soudy dostali – vrahy, bestiální sadisty, udavače, vlastizrádce a zrádce národa a organizátory zločinů. U každé kapitoly provedl pečlivou kazuistiku, a výsledkem se tak staly ucelené sondy do jednotlivých kategorií. Na těchto pasážích je jasně vidět autorovo zaujetí tématem, nepopiratelná znalost příslušné odborné materie. Jako oponent mohu upozornit pouze na drobné překlepy, které jsem objevil a jež se samozřejmě vyskytují téměř v každé práci (s. 32 a Dalegue, správně Daluege; pozn. 144 tátní místo Státní nebo s. 141 měřátku místo měřítku). Autor poté pokračoval kapitolami o diskutabilních aspektech exekucí, o dalších výsledcích výzkumu a o analýze objektivitě soudů, kde se zabýval otázkou příliš přísných nebo naopak příliš mírných trestů.

Pokud jde o použité zdroje, autor pracoval jak s nevydanými a vydanými prameny, tak s odbornou literaturou, domnívám se, že nevynechal žádný zásadní titul. Ocenit musím jak využití kvalifikačních prací, tak především opravdu neskutečnou a poctivou práci v archivu, kdy je vidět, že autor věnoval procházení a studiu archiválií mnoho času a že se jedná bez nadsázky o výsledky několikaletého výzkumu. Za zmínku stojí i fakt, že autor, původním vzděláním lékař, dokáže přistoupit k průběhu výkonu trestu smrti i z jiného úhlu pohledu než historik, což tvoří přidanou hodnotu přeložené práce.

Na závěr proto mohu s opravdovým potěšením konstatovat, že Karel Novák předložil k obhajobě velmi zdařilou rigorózní práci, která na základě poctivého studia pramenů a odborné

literatury analyzuje činnost mimořádných lidových soudů v Plzni a v Klatovech, resp. hrdelní tresty uložené těmito soudy v letech 1945–1947. Jedná se o zásadní badatelský počín na poli regionálních dějin západních Čech, kterých je v dnešní době pomálu. Je bezesporu vidět, že se autor zdařilým způsobem vyrovnal s vybraným, a ne zrovna snadným tématem, a i přes drobné překlepy zmíněné výše tak mohu jeho rigorózní práci doporučit k obhajobě.

Plzeň, 26. srpna 2021

doc. PhDr. Lukáš Novotný, Ph.D.